فصلنامه جامعه شناسی فرهنگی
سال پنجم، دوره پنجم، شماره دوم
تابستان ۱۴۰۲، صفحه : ۲۶-۱۷

Journal of cultural sociology
Vol. 5, No. 2, P: 17- 26

info@jcsjs.ir

بررسی ارتباط بین شایستگی فرهنگی و میزان مسئولیت پذیری (مطالعه موردی: معلمان مقطع ابتدایی شهرستان شادگان در سال ۱۴۰۱)

سندس آلبوغبیش[۱]
آمنه عباس نژاد[۲]
فاطمه ربیهاوی[۳]

۱-آموزگار، کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی، شادگان، ایران.
۲- آموزگار، کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی، شادگان، ایران.
آموزگار، کارشناسی روانشناسی، دانشگاه پیام نور، شادگان، ایران.

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی ارتباط بین شایستگی فرهنگی و میزان مسئولیت پذیری در معلمان مقطع ابتدایی شهر شادگان در سال ۱۴۰۱ بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی و به لحاظ هدف کاربردی بود. جامعه آماری شامل کلیه معلمان مقطع ابتدایی اول شهر شادگان در سال ۱۴۰۱ و به تعداد ۵۴۰ معلم بود. از بین کلیه افراد تعداد ۱۳۵ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب و پرسشنامه های پژوهش را به صورت انلاین از طریق پیام رسان های اینترنتی دریافت و تکمیل نمودند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه شایستگی فرهنگی پرنگ و واتسون (۲۰۱۲) و مقیاس سنجش مسئولیت پذیری هاریسون گاف (۱۹۵۱) بود. داده ها با استفاده از نرم افزار spss-24 و آزمون های آماری همبستگی پیرسون تحلیل شدند. یافته ها نشان داد بین شایستگی فرهنگی معلمان و میزان مسئولیت پذیری آنان ارتباط معنا دار در سطح ۰/۰۱ وجود دارد.

کلید واژه‌ها: شایستگی فرهنگی، مسئولیت پذیری، معلمان.

مقدمه

هر نظام آموزشی از ارزش‌های فرهنگی جامعه پیرامونی تاثیر می‌پذیرد و رسالت مهمی در قبال انتقال ارزش‌های فرهنگی جامعه خویش دارد. از این رو، تمامی نظام‌های آموزشی دارای بار فرهنگی خاص خود هستند. امروزه، با رواج اندیشه‌های الگوی جدید توسعه، از جمله یکپارچگی و درون‌زایی هر نوع تغییر و تحول توسعه‌گرا از جمله پرورش نیروی انسانی از طریق نظام آموزش عالی می‌بایست با لحاظ داشتن ابعاد فرهنگی سامان یابد (محمدی، ۱۳۹۹).

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

معلمان و مربیان امر تعلیم و تربیت روح هر نظام آموزشی محسوب می‌شوند و بقا و پایداری هر نظامی به عوامل متعدد اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و... بستگی دارد. در این میان نظام آموزشی نقش پرنگ تری را ایفا می‌کند و جایگاه معلم در این میان از همه بیشتر است، لذا می‌طلبد در جهت توجه به مؤلفه‌های صلاحیت و شایستگی‌های معلمان توجه بیشتر شود، چرا که بین مطلوب بودن کار معلم و تربیت و آموزش دانش آموزان که همان پرچم دار نسل آینده می‌باشند رابطه مستقیمی وجود دارد (چگینی و همکاران، ۱۳۹۵).

موفقیت هر نظام آموزشی تا حد زیادی به شایستگی‌های حرفه‌ای معلم بستگی دارد (کارنیرو[1]، ۲۰۱۵) و بدون تردید هیچ فرد دیگری جزء معلم نمی تواند تاثیر بیشتری بر آنچه در مدارس می گذرد داشته باشد. معلم می تواند آموزش و پرورش را فرآیندی توأم با لذت و کامیابی، یا فرآیندی بی ثمر نماید (گیج[2]،۲۰۰۱).

شایستگی فرهنگی را می‌توان، مجموعه باورها، اعتقادات، استعدادهای فکری و اخلاقی و آگاهی‌های یکپارچه و جمعی شده و آداب و عادات مختص شده برای کار معلمی و منتسب به گروه بزرگ دست اندرکاران آموزش و پرورش به شمار آورد (آیدین[3] و همکاران، ۲۰۱۱). نیز، شایستگی فرهنگی معلم، جریانی از هنجارها، ارزش ها، باورها، سنت ها و مناسکی است که در طول زمان ساخته می شود و معلمان از آن جهت پیشبرد کار خود استفاده می کنند (هورن[4]، ۲۰۱۰).

دارا بودن معلمان از شایستگی فرهنگی منجر به عملکرد برتر و اثربخش وی در فرآیند تدریس می‌شود. بررسی شایستگی های مورد انتظار از معلمان از بدو شکل گیری و ا ستقرار نظام تربیت معلم در ایران تا امروز و پیش بینی شایستگی‌های لازم در آینده، نشانگر آن است که با گذر زمان و به تبع تغییر و تحولات پدید آمده که در آینده، چه از نظر تنوع و چه از نظر تعدد شتاب بیشتری خواهند گرفت، نوع شایستگی های مورد انتظار از معلمان هم دچار دگرگونی شده و می شود. اما آنچه درخور توجه می‌باشد این است که اگرچه شایستگی‌های مورد انتظار از معلمان تغییر کرده و می‌کند، اما به این معنا نیست که نقش‌های اصلی آنها در سه زمینه کلی دانستن، عمل کردن و ارزش نهادن تغییر کرده است. در این معنا انفصال و گسستگی میان آنچه مربیان در گذشته انجام می‌دادند، امروز انجام می‌دهند و در آینده انجام خواهند داد، وجود ندارد (مطهری نژاد و همکاران، ۱۳۹۶).

[1] Carneiro
[2] Gage
[3] Aydin
[4] Horn

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

شایستگی‌ها، مزایای متفاوتی برای سازمانها و مدیران در سطوح مختلف دارند و سازمانها نیز به دلایل گوناگونی، نظیر: انتقال رفتارهای ارزشمند و فرهنگ سازمانی، عملکرد موثر برای همه کارکنان، تاکید بر ظرفیت‌های افراد (به جای شغل آنها) به عنوان شیوه کسب مزیت رقابتی، تقویت رفتار تیمی و تاکید بر جامعه پذیری که متقابل از شایستگی‌ها استفاده می‌کنند (دیانتی و عرفانی، ۱۳۹۲) در حقیقت شایستگی نوعی نگرش سیستمی به کارکنان دارد که همه آن صفات، ویژگی‌ها مهارت‌ها و نگرش‌ها در ارتباط با اثربخشی در انجام وظایف و مسئولیت ها را شامل می شود (اسماعیلی، ۱۳۹۵).

از طرفی دیگر امروزه نقش معلمان دشوارتر شده است زیرا آنها مجبورند خود را با فشارهای رو به افزایش برآمده از تشریفات اداری، انتظارات و نیز نظارت‌هایی که متوجه آن چه انجام می‌دهند و آن چه باید در طول روزهای کاری انجام دهند، سازگار کنند و این عوامل به دنبال خود بحث تعهد و مسئولیت پذیری را برای معلمان ایجاد می‌کنند (پولت و ماهالینگاپا[5]، ۲۰۱۳). مهم است باور کنیم که معلمان متعهد و با مسئولیت با احتمال کمتری مدرسه را ترک می‌کنند، با احتمال بیشتری نگرش مثبت به مدرسه و یادگیری را حفظ می‌کنند (سی هم[6]، ۲۰۱۳). و احتمالا آموزش با کیفیت تری را ارائه خواهند داد (فرانکن برک و همکاران[7]، ۲۰۱۲). چنانچه معلمان در برابر کارهای عقب افتاده دیگر همکاران و سازمان حساسیت نشان دهند و خود نیز در انجام آن ها پیش قدم گردند، چنانچه جلب رضایت دانش آموزان و والدین آن ها مد نظرشان باشد در هر شرایطی به فکر دیگران باشند می‌توان گفت که این افراد از لحاظ روابط اجتماعی نیز به طور مطلوب برخورد می‌کنند و مورد پذیرش همکاران و ارباب رجوع هستند. لذا مسئولیت پذیر بودن افراد پارامتری جهت گسترش روابط اجتماعی است و توانایی افزایش روابط در حد مطلوب را داراست (هاگنا، هاشر و ولت[8]، ۲۰۱۵). تمرکز بر مسئولیت پذیری شخصی معلمان ممکن است نشان دهندهٔ تلاش های آموزشی و درسی آنان به منظور افزایش کیفیت تدریس با توجه به احساس مسئولیت پذیری باشد. احساس مسئولیت یکی از تأثیرگذارترین عوامل در فرایند یادگیری و تدریس است و به بینش معلمان نسبت به مسئولیت پذیری و موقعیت هایی که آن ها را برای پذیرش مسئولیت شخصی نتایج احتمالی آماده می کند، اشاره می نماید (لارمن و کارابنیک، ۲۰۱۳) که می تواند متأثر از شایستگی فرهنگی آنان باشد. است، به گونه‌ای که ارائه آموزش‌های مربوط به شایستگی فرهنگی به کارکنان یکی از استراتژی‌های مهم برای نیل به اهداف هر نهاد و

[5] Polat & Mahalingappa,
[6] Sihem
[7] - Frankenberg, Taylor & Merseth
[8] Hagenaue, Hascher & Volet

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

سازمان شده است. در همین راستا پژوهش حشمتی (۱۳۹۹) نشان داد شایستگی فرهنگی معلمان با مسئولیت پذیری آنان ارتباط مثبت دارد.

روش پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ هدف، کاربردی است چون به دنبال بررسی یک مسئله واقعی و دانش تخصصی می‌باشد و از نظر روش گردآوری داده‌ها توصیفی و از نوع پیمایشی- تحلیلی است که با اهداف و فرضیه‌های این تحقیق تطابق دارد، زیرا که این امکان را فراهم می‌سازد تا به داده‌های مورد نیاز از طریق طرح نمونه‌گیری در قالب متغیرهای مورد مطالعه دست یافت و از این طریق روابط بین آنها را مشخص ساخت و در فرآیند تصمیم‌گیری آتی آنها را به کار گرفت. بنابراین تحقیق حاضر از لحاظ هدف جز تحقیقات کاربردی و از لحاظ اجرا توصیفی از نوع تحقیقات همبستگی است. جامعه ی آماری این تحقیق شامل کلیه معلمان دوره ابتدایی اول شهرستان شادگان در سال ۱۴۰۱ بود. حجم نمونه با توجه به تعداد متغیرهای پیش بین (مرادی و میر الماسی، ۱۳۹۶) و با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس، نمونه‌ای به حجم ۱۳۵ نفر از معلمان انتخاب شدند. پس از تایید ابزارهای پژوهش، پرسشنامه شایستگی فرهنگی پرنگ و واتسون (۲۰۱۲) و مقیاس سنجش مسئولیت پذیری هاریسون گاف (۱۹۵۱) به صورت آنلاین توزیع شد و توضیحات لازم توسط پژوهشگران ارائه گردید و پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط آزمودنی ها، اقدام به جمع آوری آن‌ها شد.

ابزار پژوهش عبارتند بود از:

پرسشنامه شایستگی فرهنگی: این پرسشنامه پرنگ و واتسون (۲۰۱۲) در سال ۲۰۱۲ طراحی شده است و شامل ۲۰ سوال در سه حیطه شامل مهارت‌های فرهنگی، دانش فرهنگی و حساسیت فرهنگی می‌باشد و با مقیاس درجه بندی لیکرتی از کاملا موافقم تا کاملا مخالفم قرار دارد و نمرات ۳۱-۵۷ با عنوان

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

شایستگی فرهنگی متوسط، کمتر از ۳۲ ضعیف و بالاتر از ۵۸ شایستگی فرهنگی قوی در نظر گرفته شده است. پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه مسئولیت پذیری: مقیاس سنجش مسئولیت پذیری با ۴۲ گویه نخستین بار توسط هاریسون گاف(۱۹۵۱) برای سنجش ۱۵ ویژگی شخصیتی انتشار یافت و مجددا در سال (۱۹۸۷) توسط وی مورد تجدیدنظر واقع گرفت و ویژگی هایی از قبیل وظیفه شناسی، احساس تعهد، سخت کوشی، جدیت، قابلیت اعتماد، رفتار مبتنی بر نظم و مقررات را مورد سنجش قرار می دهد. پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

یافته ها

با توجه به جدول ۱ توزیع فراوانی نمونه پژوهش بر حسب ویژگی های جمعیت شناختی به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول۱- توزیع فراوانی نمونه پژوهش بر حسب ویژگی های جمعیت شناختی

متغیر	سطح سنجش	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۸۲	۶۰.۷۴
	مرد	۵۳	۳۹.۲۶
سن	کمتر از ۳۰ سال	۱۹	۱۴.۰۷
	۳۰ تا ۴۰ سال	۸۷	۶۴.۴۴
	۴۰ تا ۵۰سال	۲۹	۲۱.۴۸
تحصیلات	کارشناسی	۱۱۰	۸۱.۴۸
	کارشناسی ارشد	۲۵	۱۸.۵۱

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

جدول ۱ توزیع فراوانی نمونه پژوهش بر حسب ویژگی های جمعیت شناختی را نشان می دهد. بر اساس نتایج جدول ۱ ۸۲ نفر (۶۰.۷۴٪) از آزمودنی ها زن و ۵۳ (۳۹.۲۶٪) مرد بودند. همچنین ۱۹ نفر (۱۴.۰۷٪) کمتر از ۳۰ سال، ۷۸ نفر (۶۴.۴۴٪) بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۲۹ نفر (۲۱.۴۸٪) بین ۴۰ تا ۵۰ سال سن داشتند. همچنین سطح تحصیلات ۱۱۰ نفر (۸۱.۴۸٪) نمونه پژوهش کارشناسی و ۲۵ نفر (۱۸.۵۱٪) کارشناسی ارشد بود.

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار مولفه های شایستگی فرهنگی

نام متغیرها		میانگین	انحراف معیار
شایستگی فرهنگی		۷۳.۰۳	۱۰.۴۴
مولفه های شایستگی فرهنگی	مهارت های فرهنگی	۲۴.۶۶	۲.۸۹
	دانش فرهنگی	۲۹.۴۰	۳.۴۴
	حساسیت فرهنگی	۱۸.۵۵	۲.۸۷

جدول ۲ نشان می دهد که میانگین و انحراف معیار شایستگی های فرهنگی در معلمان ۷۳.۰۳ (۱۰.۴۴)، مولفه مهارت های فرهنگی ۲۴.۶۶(۲.۸۹)، دانش فرهنگی ۲۹.۴۰ (۳.۴۴) و حساسیت فرهنگی ۱۸.۵۵(۲.۸۷) می باشد.

جدول ۳- میانگین و انحراف معیار مولفه های مسئولیت پذیری

نام متغیرها		میانگین	انحراف معیار
مسئولیت پذیری		۱۲۶.۰۱	۱۰.۲۹
مولفه‌های مسئولیت پذیری	مسئولیت پذیری اجتماعی	۳۲.۳۹	۴.۱۵
	مسئولیت پذیری سیاسی	۲۶.۸۸	۶.۸۱
	مسئولیت پذیری مدنی	۲۷.۶۹	۵.۹۳
	مسئولیت پذیری فرهنگی	۴۰.۳۶	۶.۰۹

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

بر اساس مندرجات جدول ۳ میزان میانگین و انحراف متغیر مسئولیت پذیری ۱۲۶.۰۱ (۱۰.۲۹)، مسئولیت پذیری اجتماعی ۳۲.۳۹ (۴.۱۵)، مسئولیت پذیری سیاسی ۲۶.۸۸ (۶.۸۱)، مسئولیت پذیری مدنی ۲۷.۶۹ (۵.۹۳) و مسئولیت پذیری فرهنگی ۴.۳۶ (۶.۰۹) می باشد.

با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه شایستگی فرهنگی و مسئولیت پذیری در معلمان بود. جهت بررسی فرضیه های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول ۴- آزمون همبستگی پیرسون بین مولفه‌های شایستگی و مسئولیت‌پذیری

نام متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شایستگی فرهنگی* مسئولیت پذیری	*۰.۲۴۴	۰.۰۱۵
مهارت های فرهنگی* مسئولیت پذیری	**۰.۳۳۹	۰.۰۰۹
دانش فرهنگی* مسئولیت پذیری	*۰.۲۸۸	۰.۰۱۱
حساسیت فرهنگی* مسئولیت پذیری	*۰.۲۴۱	۰.۰۱۵

یافته‌های جدول۴ نشان می‌دهد که بین مولفه مهارت‌های فرهنگی و مسئولیت پذیری ارتباط مثبت و معنا دار در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. همچنین بین شایستگی فرهنگی با مسئولیت پذیری و مولفه های دانش و حساسیت فرهنگی با مسئولیت پذیری ارتباط مثبت معنا دار در سطح ۰/۰۵ وجود دارد.

نتیجه گیری

هر نظام آموزشی از ارزش‌های فرهنگی جامعه پیرامونی تاثیر می‌پذیرد و رسالت مهمی در قبال انتقال ارزش‌های فرهنگی جامعه خویش دارد. از این رو، تمامی نظام‌های آموزشی دارای بار فرهنگی خاص خود هستند. امروزه، با رواج اندیشه‌های الگوی جدید توسعه، از جمله یکپارچگی و درون‌زایی هر نوع تغییر و تحول توسعه‌گرا از جمله پرورش نیروی انسانی از طریق نظام آموزش عالی می‌بایست با لحاظ داشتن ابعاد فرهنگی سامان یابد. هدف از پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین شایستگی فرهنگی و مسئولیت پذیری در معلمان بود. نتایج نشان داد یافته های پژوهش نشان داد که بین مولفه مهارت های فرهنگی و مسئولیت پذیری ارتباط مثبت و معنا دار در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. همچنین بین شایستگی فرهنگی با مسئولیت پذیری و مولفه های دانش و حساسیت فرهنگی با مسئولیت پذیری ارتباط مثبت معنا دار در سطح ۰/۰۵ وجود دارد.

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

می توان گفت معلمان در مدارس، نقش بسیار حیاتی در رشد و توسعه اجتماعی و اقتصادی یک جامعه را ایفا می‌کنند در نتیجه احساس مسئولیت معلم می‌تواند عملکرد شغلی و کیفیت آموزشی را تعیین کند و معلم متعهد به عنوان اساسی‌ترین مؤلفه موفقیت مدرسه شناخته شود. معلمان درحکم مهم‌ترین منبع و مؤلفه در مدارس، در بالا بردن استانداردهای آموزشی نقشی تعیین کننده دارند. بهبود کارآیی و عدالت آموزش مدرسه ای، تا اندازه زیادی بستگی به اطمینان خاطر از این موضوع دارد که معلمان به خوبی آماده شده، به حد کافی مهارت کسب کرده و دارا انگیزه بالایی باشند تا به بهترین وجه به وظایف خود عمل کنند. داشتن شاسیتگی فرهنگی معلمان را قادر می‌سازد تا به طور موثر در شرایط مختلف فرهنگی کار کنند و کیفیت آموزش و یادگیری را افزایش دهند و در قبال یادگیری دانش آموزان احساس مسئولیت کنند.همچنان که ویجی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهش خود نشان دادند که مهارت فرهنگی معلم و داشتن یک برنامه مدیریت کلاس شفاف و ثابت به همراه قوانین و راهبردها برای اجرا و سازماندهی کلاس به منظور یادگیری و موفقیت دانش آموزان است. باظهوری(۱۳۹۷) نیز در پژوهشی به این نتایج دست یافت که بین مهارت های مدیریتی مدیر مسئولیت پذیری معلمان و روابط اجتماعی آنان رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. همچنین ابعاد مسئولیت پذیری معلمان (قانونی، اقتصادی، اخلاقی، دوستانه و سازمانی) قابلیت پیش بینی میزان روابط اجتماعی آنان را دارد.

تعامل موثر با دانش آموزان، نیازمند مجموعه ای از مهارت ها و شایستگی‌هاست که در صورت تسلط بر آن‌ها می‌تواند منجر به شکل‌گیری مسئولیت‌پذیری شود معلم با شخصیت متعادل و داشتن مهارت‌های فرهنگی می‌تواند در برابر نیازهای خود و دیگران و انجام وظایف فردی و اجتماعی به بهترین شکل پاسخگو باشد. معلمانی که از فقدان مهارت‌هایی همچون برقراری ارتباط مؤثر، ابراز وجود و حل تعارض رنج می‌برند، پذیرش مسئولیت در آنان پایین است و صمیمیت و مشارکت میان آنان کاهش می‌یابد. معلمان باید بتوانند دانش آموزان را برای جامعه و اقتصادی آماده کنند که در آن، از آنها انتظار می رود تا یادگیرندگانی مستقل باشند؛

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

بتوانند و انگیزه آن را هم داشته باشند که در طول زندگی خود به یادگیری ادامه دهند. همسو با این نتایج لارمن و کارابنیک (۲۰۱۴) در پژوهش خود به این نتایج دست یافتند که در شرایطی که در آن معلمان مایل به پذیرش مسئولیت شخصی برای دانش آموزان و تدریس خود هستند بینش بیشتری مورد نیاز است. بنابراین در نظر گرفتن حس مسئولیت فردی می تواند به محققان و سیاست گذاران کمک کند تا این بینش را بهبود بخشند، که این امر نیز به نوبه خود می تواند آن ها را قادر به بررسی پیامدهای مسئولیت شخصی برای انگیزه، احساسات، رفاه روان شناختی معلمان و شیوه های آموزشی دقیق تر بنماید. شیرعلی و همکاران (۱۳۹۵) نیز در تحقیقی با عنوان بررسی شایستگی و مهارت های معلم کلاس های چندپایه و نقش آنان در تربیت اجتماعی دانش آموزان نشان دادند که شایستگی و مهارت های معلم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان تاثیر مثبت و معنی داری دارد.

با توجه به ارتباط شایستگی فرهنگی و مسئولیت پذیری معلمان ، فراهم کردن زمینه برقراری رابطه بیشتر میان همکاران، فراتر از بخشنامه های اداره، در تبادل تجربیات ضروری به نظر می رسد و باید تمهیداتی اندیشیده شود تا علاوه بر زنگ تفریح، در اوقات و مکان ها و موقعیت های متفاوت دیگری معلمان وقت بیشتری برای برقراری ارتباط با هم داشته باشند. و افکار، ارزش و عقاید خود را به اشتراک بگذارند و مهارت های فرهنگی خود را ارتقا دهند.

منابع

باظهوری،سارا (۱۳۹۷). پیش بینی روابط اجتماعی معلمان بر اساس ابعاد مسئولیت پذیری (مورد مطالعه: معلمان شهر ارومیه). تحقیقات مدیریت آموزشی. سال هفتم. شماره۱ .ص ۱۸۶-۱۷۰.

چگینی، طوبی؛ و لواسانی، مسعود (۱۳۹۸). نقش واسطه ای خوش‌بینی آموزشی در ایجاد رابطه بین هیجان‌های تدریس و مسئولیت پذیری شخصی معلمان ابتدایی. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی.سال ۱۷ . شماره ۶

محمدی کامبیز (۱۳۹۹). بررسی نقش شایستگی فرهنگی معلمان بر سازگاری و درگیری تحصیلی دانش آموزان دوره اول متوسطه. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور. واحد کرمانشاه.

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

حشمتی، نصیبه، (۱۳۹۹). بررسی رابطه ی شایستگی فرهنگی با میزان مسئولیت پذیری (مورد مطالعه: معلمان مقطع ابتدایی شهرستان سنقر).پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور. واحد کرمانشاه.

اسماعیلی ندا (۱۳۹۵). تأثیر شایستگی فرهنگی بر خلاقیتشغلی با نقش تعدیلگر جامعه پذیری فعال. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه ایلام

منابع انگلیسی

Eren, A. (2017). Uncovering the links between prospective teachers' personal responsibility, academic optimism, hope, and emotions about teaching: a mediation analysis. Soc Psychol Educ, 17(1), 73–104.

Lauermann, F. (2013). Teacher responsibility: its meaning, measure, and educational implications. (Unpublished doctoral dissertation). University of Michiga

Lauermann, F., & Karabenick, S. A. (2014). Teacher responsibility: What does it mean for teachers' motivation and emotions? In P. W. Richardson, S. A. Karabenick, & H. M. G. Watt (Eds.), Teacher motivation: Implications for theory and practice (pp. 116– 132). New York: Routledge/Taylor & Francis

Sihem, B. (2013). Social Responsibility of Educators. International Journal of Educational Research and Technology, Vol 4, ISSue 1, PP:46-51

Frankenberg, E; Taylor, A & Merset h, K. (2010). Walking the Walk:Teacher Candidates' Professed Commitment to Urban Teaching and Their Subsequent Career Decisions. Urban Education, Vol 45, Issue 3, PP: 312-3

Polat, N., & Mahalingappa, L. (2013). Pre- and in-service teachers' beliefs about ELLs in content area classes: A case for inclusion, responsibility, and instructional support. Teaching Education, 24(1), 58–83.

Hagenaue, G., Hascher, T., & Volet, S. (2015). Teacher emotions in the classroom: associations with students' engagement, classroom discipline and the interpersonal l teacher-student relationship. Article in European Journal of Psychology of Educa, 30(4), 385-430.

Gage, N. L. (2001). The scientific basis of the art of teaching. [M. Mehrmohammadi, Trans.]. Tehran: School Publishing. [In Persian]

Horn, I. S. (2010). Teaching replays, teaching rehearsals, and re-visions of practice: Learning from colleagues in a mathematics teacher community. Teachers College Record, 112(1), 225-259.

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]

[Downloaded from jcsjs.ir on 2026-11-16]